

ข่าวกรมประมง

กลุ่มเผยแพร่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรมประมง

โทรศัพท์และโทรสาร 0 2562 0569 หรือ 0 25620600-15 ต่อ 7710, 7711

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์www.moac.go.th กรมประมงwww.fisheries.go.th

กรมประมงกระตุ้นภาคอุตสาหกรรมประมง เปิดไผ่ 13 พันธุ์สัตว์น้ำและไม้น้ำที่ปรับปรุงพันธุ์เพื่อเกษตรกรไทย

ปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมประมงต้องการสัตว์น้ำที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ หากผู้ประกอบการรายใดสามารถตอบสนองความต้องการนี้ได้ก็จะสามารถยึดเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ได้เป็นอย่างดี และด้วยเหตุนี้กรมประมงจึงได้นำเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาพันธุ์สัตว์น้ำและไม้น้ำเพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่มีคุณภาพดี มีลักษณะปรากฏตามที่ผู้เพาะเลี้ยงต้องการ ช่วยเพิ่มศักยภาพด้านการเพาะเลี้ยงและขีดความสามารถด้านการแข่งขันให้กับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของไทย

ดร.อดิศร พร้อมเทพ อธิบดีกรมประมง กล่าวว่า การปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อภาคอุตสาหกรรมประมงของไทย เนื่องจากปริมาณสัตว์น้ำที่จับจากธรรมชาติเริ่มไม่แน่นอน และมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากปัญหาสภาพแวดล้อม อีกทั้งการเพาะเลี้ยงยังมีขีดจำกัดด้านผลผลิตเนื่องจากปัญหาด้านโรคที่รุนแรงขึ้น ส่งผลให้ความหลากหลายของสายพันธุ์ลดลง ในขณะที่ความต้องการบริโภคสัตว์น้ำมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก กรมประมงจึงมองเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในเรื่องของการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำมาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันเป็นที่ปรากฏว่าสัตว์น้ำปรับปรุงพันธุ์ของกรมประมงเป็นที่ต้องการของตลาด โดยที่บางชนิดได้กลายเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น เพื่อให้ง่ายต่อการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมพันธุ์ การอ้างอิงสายพันธุ์หรือชนิดพันธุ์ หรือแม้กระทั่งการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ให้ได้สายพันธุ์ที่ดียิ่งขึ้นต่อไป กรมประมงจึงให้ความสำคัญกับการตั้งชื่อพันธุ์สัตว์น้ำและไม้น้ำที่ผ่านการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์แล้ว โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการตั้งชื่อพันธุ์สัตว์น้ำและไม้น้ำปรับปรุงพันธุ์ของกรมประมงเป็นหลักเกณฑ์เดียวกัน และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่ที่ได้จากการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตรตามที่ระบุใน “ระเบียบกรมวิชาการเกษตรว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (พ.ศ. 2546)” และ “ระเบียบกรมวิชาการเกษตรว่าด้วยหลักเกณฑ์การตั้งชื่อพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548” โดยมีรายละเอียดของหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ตั้งชื่อพันธุ์สัตว์น้ำหรือไม้น้ำปรับปรุงพันธุ์เป็นภาษาไทย หากมีชื่อเป็นภาษาอื่นให้ใช้อักษรไทย
- ชื่อพันธุ์สัตว์น้ำหรือไม้น้ำที่ตั้งใหม่จะต้องไม่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้
 - เป็นหรือคล้ายกับ พระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระปรมาภิไธยย่อหรือพระนามาภิไธยย่อ หรือนามพระราชวงศ์
 - ไม่สุภาพ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
 - สื่อความหมายไปในทางเกินความจริงหรือโอ้อวด

2.4 เป็นชื่อเดียวกันหรือเหมือนกันกับชื่อสามัญ ชื่อชนิด หรือชื่อสกุลของสัตว์น้ำหรือไม้น้ำ

2.5 เป็นหรือคล้าย ชื่อพันธุ์สัตว์น้ำอื่น หรือชื่อพันธุ์ไม้น้ำอื่นในวงศ์เดียวกันที่มีอยู่แพร่หลายทั่วไป

2.6 เป็นคำสมาส หรือคำสนธิ ของชื่อพันธุ์สัตว์น้ำ หรือชื่อพันธุ์ไม้น้ำในวงศ์เดียวกัน ที่มีชื่อพ่อ-แม่พันธุ์ของพันธุ์สัตว์น้ำหรือพันธุ์ไม้น้ำนั้น

2.7 เป็นอักษรย่อ

2.8 มีคำนำหน้านาม เช่น ศาสตราจารย์ หม่อม พลเอก นาย

2.9 มีความยาวเกิน 10 พยางค์

2.10 อาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิด

3. ความในข้อ 2 ไม่ใช่บังคับแก่กรณีที่มีการตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคล หรือเนื่องในวาระพิเศษต่าง ๆ ในกรณีดังกล่าวให้ผู้ขอพิจารณาตั้งชื่อได้ตามความเหมาะสม โดยให้อยู่ในความเห็นชอบของอธิบดีกรมประมง

ดร.พนม กระจ่างพนธ์ สอดศุข ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นักวิจัยของกองฯ ได้นำเทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ เทคโนโลยีระดับพันธุกรรมโมเลกุล เทคโนโลยีการคัดเลือกแบบมาตรฐาน การจัดการชุดโครโมโซม การแปลงเพศ ตลอดจนเทคโนโลยีการฉายรังสีแกมมา ร่วมกับการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อไม้น้ำ เข้ามาช่วยปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำและไม้น้ำให้มีคุณภาพดี และตรงกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น ทั้งในเรื่องอัตราการเจริญเติบโตและอัตราการรอดที่เพิ่มขึ้น การทนต่อความเค็มได้ดี และลักษณะพันธุ์ที่แปลกใหม่และหลากหลาย เป็นต้น

ปัจจุบันสัตว์น้ำและไม้น้ำปรับปรุงพันธุ์ที่มีคุณภาพและลักษณะพันธุ์ที่ดี ซึ่งกรมประมงได้ให้ความเห็นชอบในการตั้งชื่อพันธุ์เรียบร้อยแล้ว ได้แก่พันธุ์สัตว์น้ำและไม้น้ำที่มี “ชื่อพันธุ์” ดังต่อไปนี้

1. “จิตรลดา 3” เป็นพันธุ์ปลานิลที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2550 โดยวิธีการคัดเลือกแบบหมู่ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตดี มีอัตราการรอดและให้ผลผลิตสูง ประชากรเริ่มต้นจากปลานิลสายพันธุ์ GIFT (Genetic Improvement of Farmed Tilapia) รุ่นที่ 5 ของหน่วยงาน ICLARM ในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งมีสายพันธุ์จิตรลดาตั้งเดิมผสมอยู่ด้วย ลักษณะเด่นคือ หัวเล็ก ตัวหนา เนื้อแน่นและมาก หน่วยงานหลักที่ทำการผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำอุตรดิตถ์ บุรีรัมย์ เพชรบุรี และชุมพร

2. “จิตรลดา 4” เป็นพันธุ์ปลานิลที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2552 โดยวิธีการคัดเลือกแบบดูลักษณะตัวเองที่มีการประเมินจากค่าการผสมพันธุ์ของน้ำหนักร เพื่อให้เกิดผลผลิตสูง ประชากรเริ่มต้นจากปลานิลสายพันธุ์ GIFT รุ่นที่ 9 จาก WorldFish Center ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีสายพันธุ์จิตรลดาตั้งเดิมผสมอยู่ด้วยเช่นกัน ลักษณะเด่น คือ ส่วนหัวเล็ก ลำตัวกว้าง สันหนา หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำปทุมธานี

3. “เร็ด 1” เป็นพันธุ์ปลานิลแดงที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2550 โดยวิธีการคัดเลือกแบบหมู่ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตที่ดีทั้งด้านความยาวและน้ำหนัก ประชากรเริ่มต้นจากปลานิลแดงสายพันธุ์ไทย (NIFI strain) หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำชุมพร

4. “เร็ด 2” เป็นพันธุ์ปลานิลแดงที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2555 โดยวิธีการคัดเลือกแบบดูลักษณะภายในครอบครัว เพื่อให้มีการเจริญเติบโตที่ดีทั้งด้านความยาวและน้ำหนัก ประชากรเริ่มต้นจากปลานิลแดงสายพันธุ์อุตรดิตถ์และรวบรวมจากแหล่งพันธุ์อื่นในจังหวัดใกล้เคียงที่มีรูปร่างลักษณะดี สีสด มีกระจุดต่างดำน้อย หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุกรรมสัตว์น้ำอุตรดิตถ์

5. “**ปทุมธานี 1**” เป็นพันธุ์ปลานิลแดงที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2552 โดยวิธีการคัดเลือกแบบคุณลักษณะตัวเองที่มีการประเมินจากค่าการผสมพันธุ์ของน้ำหนัก ในน้ำความเค็ม 25-30 ส่วนในพัน เพื่อให้มีการเจริญเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตสูง และสามารถเลี้ยงได้ในน้ำเค็มระดับ 25-30 ส่วนในพัน ประชากรเริ่มต้นจากปลานิลแดง 4 สายพันธุ์ คือ ไทย ไต้หวัน มาเลเซีย และสเตอร์ลิง มีลักษณะเด่น คือ ลำตัวกว้าง สันหนา สีชมพูอมส้ม หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ ปทุมธานี

6. “**ชุมพร 1**” เป็นพันธุ์ปลาหมอที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2553 โดยวิธีการคัดเลือกแบบหมู่ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตดี และให้ผลผลิตสูง ประชากรเริ่มต้นจากปลาหมอพันธุ์เพาะเลี้ยงของภาคใต้ มีลักษณะเด่น คือ มีขนาดใหญ่และโตเร็ว หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำชุมพร

7. “**ซิลเวอร์ 1 ซี**” เป็นพันธุ์ปลาตะเพียนขาวที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2547 โดยวิธีการคัดเลือกแบบคุณลักษณะตัวเอง เพื่อให้มีการเจริญเติบโตดี ประชากรเริ่มต้นจากปลาตะเพียนขาวสายพันธุ์แม่น้ำเจ้าพระยา หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำอุดรดิตถ์

8. “**ซิลเวอร์ 2 เค**” เป็นพันธุ์ปลาตะเพียนขาวที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2550 โดยวิธีการคัดเลือกแบบคุณลักษณะตัวเอง เพื่อให้มีการเจริญเติบโตที่ดี ประชากรเริ่มต้นจากปลาตะเพียนขาวสายพันธุ์แม่น้ำโขง หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำบุรีรัมย์

9. “**คอม 1**” เป็นพันธุ์ปลาไนที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2550 โดยวิธีการคัดเลือกแบบหมู่ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตดี สดส่วนปลาเนื้อแล้ดีกว่าสายพันธุ์อื่น มีลักษณะเด่น คือ รูปร่างลำตัวยาว หัวและท้องเล็ก สามารถเลี้ยงแบบพื้นบ้านหรือเศรษฐกิจพอเพียงได้ดี ประชากรเริ่มต้นจากปลาไนสายพันธุ์เวียดนาม หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำบุรีรัมย์

10. “**โรห์ 1**” เป็นพันธุ์ปลายี่สกเทศที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2556 โดยวิธีการคัดเลือกแบบหมู่ เพื่อให้มีขนาดและการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น ประชากรเริ่มต้นจากปลายี่สกเทศที่นำเข้าจากประเทศอินเดีย หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำอุดรดิตถ์

11. “**มา 1**” เป็นพันธุ์ปลานวลจันทร์เทศที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2557 โดยวิธีการคัดเลือกแบบหมู่ เพื่อให้มีขนาดและอัตราการเจริญเติบโตที่ดีขึ้น ประชากรเริ่มต้นจากปลานวลจันทร์เทศสายพันธุ์เพาะเลี้ยงของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรมประมง หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำอุดรดิตถ์

12. “**มาโคร 1**” เป็นพันธุ์กุ้งก้ามกรามที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2550 โดยวิธีการคัดเลือกแบบคุณลักษณะภายในครอบครัวและแบบหมู่ต่อเนื่องกัน เพื่อให้มีขนาดและการเจริญเติบโตที่ดีกว่าเดิม ประชากรเริ่มต้นจากกุ้งก้ามกรามของฟาร์มเกษตรกรจังหวัดราชบุรี หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำเพชรบุรี

13. “**อนุเจิน 1**” เป็นพันธุ์ไม่น้ำอนุเบียสที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์สำเร็จในปี 2552 โดยวิธีการฉายรังสีแกมมาร่วมกับเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อให้ได้ “พันธุ์กลาย” ที่มีลักษณะของต้น ใบ และรากที่หลากหลาย กล่าวคือ ต้นแคระ ใบเล็ก ใบและรากสีเขียว ต่าง และขาว เป็นต้น หน่วยงานผลิต ณ ปัจจุบัน ได้แก่ กองวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ จ.ปทุมธานี

เป็นที่ทราบดีว่างานด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำแต่ละชนิดเป็นเรื่องที่ยากและท้าทาย เพราะแต่ละชนิดจะต้องใช้เวลาในการศึกษาวิจัยไม่ต่ำกว่า 5 ปี เพื่อให้มั่นใจว่าสัตว์น้ำได้แสดงออกซึ่งลักษณะพันธุ์ตามที่ต้องการได้อย่างคงที่ยาวนาน แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ทีมนักวิจัยของกรมประมงก็พร้อมที่จะมุ่งมั่นพัฒนา

และปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์ไม้น้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมประมงของไทย
สามารถแข่งขันได้อย่างทัดเทียมในเวทีการค้าโลกสืบต่อไป สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองวิจัยและ
พัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ ต.คลองห้า อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี โทร. 0 2904 7604, 0 29047 805 และ 0
2904 7446 โทรสาร 0 2577 5061 ☉

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

มกราคม 2560

กองวิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรมสัตว์น้ำ